

Čtvrtek 7. července 2022

P9_TA(2022)0300

Ochrana finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – výroční zpráva za rok 2020

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2022 o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boji proti podvodům – výroční zprávě za rok 2020 (2021/2234(INI))

(2023/C 47/20)

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 310 odst. 6 a čl. 325 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
- s ohledem na svá předchozí usnesení k výročním zprávám Komise a Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 20. září 2021 nazvanou „32. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – 2020“ (COM(2021)0578),
- s ohledem na zprávu úřadu OLAF ⁽¹⁾ za rok 2020 a zprávu o činnosti dozorcího výboru úřadu OLAF za rok 2020 ⁽²⁾,
- s ohledem na stanovisko dozorcího výboru úřadu OLAF č. 1/2021 z ledna 2021 k doporučením úřadu OLAF, kterými se příslušné orgány neřídily,
- s ohledem na výroční zprávu Úřadu evropského veřejného žalobce za rok 2021,
- s ohledem na výroční zprávu Evropského účetního dvora o plnění rozpočtu EU a o činnostech financovaných z osmého, devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu (ERF) za rozpočtový rok 2020, spolu s odpověďmi orgánů,
- s ohledem na publikaci Evropského účetního dvora nazvanou „2020 – Audit EU ve zkratce – Prezentace výročních zpráv Evropského účetního dvora za rok 2020“,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 týkající se vyšetřování prováděného Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) ⁽³⁾,
- s ohledem na nařízení (EU, Euratom) 2020/2223 ze dne 23. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013, pokud jde o spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce a účinnost vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům (nařízení o úřadu OLAF) ⁽⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie ⁽⁵⁾,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 01/2019 s názvem „Boj proti podvodům ve výdajích prostředků EU: je nutné přijmout opatření“,
- s ohledem na zprávu Komise ze září 2021 o výpadech příjmů z DPH 2021,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (směrnice o ochraně finančních zájmů) ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OLAF, Dvacátá první zpráva Evropského úřadu pro boj proti podvodům za období 1. ledna až 31. prosince 2020, 2020.

⁽²⁾ Dozorčí výbor úřadu OLAF, Výroční zpráva za rok 2020, červen 2021.

⁽³⁾ Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 49.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29.

Čtvrtek 7. července 2022

- s ohledem na zprávu Komise ze dne 6. září 2021 o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (COM(2021)0536),
- s ohledem na nařízení (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (nařízení o Úřadu evropského veřejného žalobce) ⁽⁷⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1798 ze dne 23. října 2019 o jmenování evropského nejvyššího žalobce Úřadu evropského veřejného žalobce ⁽⁸⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. prosince 2020 o přezkumu Evropské unie v rámci mechanismu pro přezkum provádění Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (UNCAC) (COM(2020)0793),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. září 2020 nazvané „Zpráva o právním státu 2020 – stav právního státu v Evropské unii“ (COM(2020)0580),
- s ohledem na rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie ⁽⁹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. dubna 2019 nazvané „Strategie Komise proti podvodům: další opatření na ochranu rozpočtu EU“ (COM(2019)0196),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 250/2014 ze dne 26. února 2014, kterým se zavádí program na podporu činností v oblasti ochrany finančních zájmů Evropské unie (program Hercule III) ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 16. prosince 2021 nazvanou „Závěrečné hodnocení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 250/2014 ze dne 26. února 2014, kterým se zavádí program na podporu činností v oblasti ochrany finančních zájmů Evropské unie (program Hercule III) a zrušuje rozhodnutí č. 804/2004/ES“ (COM(2021)0809),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/785 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí Program Unie pro boj proti podvodům ⁽¹²⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. dubna 2021 o strategii EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025 (COM(2021)0170),
- s ohledem na své doporučení ze dne 17. února 2022 Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku týkající se korupce a lidských práv ⁽¹³⁾,

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 274, 28.10.2019, s. 1.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 84, 20.3.2014, s. 6.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 110.

⁽¹³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2022)0042.

Čtvrtek 7. července 2022

- s ohledem na stanovisko generálního advokáta ze dne 9. září 2021 ve věci C-213/19 Evropská komise v. Spojené království Velké Británie a Severního Irska ⁽¹⁴⁾,
 - s ohledem na rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 8. března 2022 ve věci C-213/19, Evropská komise v. Spojené království Velké Británie a Severního Irska ⁽¹⁵⁾,
 - s ohledem na rozsudek Tribunálu ze dne 1. září 2021 ve věci T-517/19, Andrea Homoki v. Evropská komise ⁽¹⁶⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0175/2022),
- A. vzhledem k tomu, že *de iure* mají členské státy a Komise sdílenou odpovědnost a musí úzce spolupracovat při ochraně finančních zájmů Unie a v boji proti podvodům a korupci; vzhledem k tomu, že orgány členských států fakticky spravují přibližně tři čtvrtiny výdajů z rozpočtu EU a vybírají tradiční vlastní zdroje Unie;
- B. vzhledem k tomu, že Komise by měla své příslušné povinnosti plnit v rámci sdíleného řízení v oblasti dohledu, kontroly a auditu;
- C. vzhledem k tomu, že podle článku 83 Smlouvy o fungování EU je korupce jednou z mimořádně závažných trestných činností s přeshraničním rozměrem;
- D. vzhledem k tomu, že důsledky korupce ohrožují finanční zájmy Unie a hospodářství EU jako celku, představují vážnou hrozbu pro demokracii, základní práva a právní stát v celé Evropě a mají závažný negativní dopad na důvěru občanů v demokratické instituce v EU a v členských státech;
- E. vzhledem k tomu, že je třeba odpovídajícím způsobem přistupovat k různorodosti právních a správních systémů v členských státech s cílem odstranit nesrovnalosti a bojovat proti podvodům a korupci;
- F. vzhledem k tomu, že DPH je důležitým zdrojem příjmů pro vnitrostátní rozpočty a že vlastní zdroje na základě DPH tvořily v roce 2020 12,3 % celkových rozpočtových příjmů Unie;
1. vítá 32. výroční zprávu o ochraně finančních zájmů Evropské unie a o boji proti podvodům z roku 2020 (dále jen „zpráva o ochraně finančních zájmů“) a vítá přijatou novou grafickou verzi, která je pro občany EU jistě přístupnější;
2. připomíná, že rok 2020 je posledním rokem víceletého finančního rámce (VFR) na období 2014–2020, přestože programy musí být dokončeny až v roce 2023, a také rokem přijetí VFR na období 2021–2027, nástroje NextGenerationEU a mechanismu podmíněnosti dodržováním zásad právního státu;
3. bere na vědomí skutečnost, že všech 26 členských států, které jsou vázány směrnicí o ochraně finančních zájmů, oznámilo úplné provedení jejích hlavních ustanovení ve vnitrostátním právu; konstatuje však, že zpráva Komise o provádění směrnice (EU) 2017/1371 poukazuje na přetrvávající otázky týkající se souladu, které je třeba řešit, včetně některých, které mají umožnit účinné vyšetřování a stíhání ze strany Úřadu evropského veřejného žalobce; vyzývá Komisi, aby situaci sledovala a vybízela členské státy, aby tyto problémy vyřešily, a aby o tom informovala orgán příslušný k udělení absolutoria;

⁽¹⁴⁾ Stanovisko generálního advokáta Pikamäeho ze dne 9. září 2021 ve věci C-213/19, Evropská komise v. Spojené království Velké Británie a Severního Irska, EU:C:2021:724.

⁽¹⁵⁾ Rozsudek ze dne 8. března 2022 ve věci C-213/19, Evropská komise v. Spojené království Velké Británie a Severního Irska, EU:C:2021:724.

⁽¹⁶⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 1. září 2021 ve věci T-517/19, Andrea Homoki v. Evropská komise, EU:T:2021:529.

Čtvrtek 7. července 2022

4. konstatuje, že zpráva o ochraně finančních zájmů poukazuje na rizika spojená s pandemií COVID-19, pokud jde o příjmy i výdaje; konstatuje zejména, že členské státy EU zřejmě v různé míře postihly celní podvody; dále konstatuje, že používání zjednodušených postupů a nižší kvalita zadávací dokumentace v naléhavých případech představují riziko pro konkurenceschopnost zadávání veřejných zakázek, zejména tím, že zvyšují riziko střetu zájmů a korupce, zvyšují náklady nebo snižují kvalitu provádění; konstatuje, že náležitá pozornost byla věnována odvětví zdravotní péče a Nástroji pro oživení a odolnost a dalším rizikům;

5. zdůrazňuje, že onemocnění COVID-19 může podvodníkům poskytnout nové příležitosti kvůli zvýšeným rizikům spojeným s řízením krize a zavedením zjednodušených a naléhavých postupů v souvislosti s pandemií, které jsou náchylné ke zneužívání; kromě toho zdůrazňuje větší tlak na orgány spravující fondy EU způsobený zpožděními a novými zátěžovými faktory, které by mohly být ku prospěchu podvodníkům, například prostřednictvím inflace; zdůrazňuje, že všechna tato nová rizika vyžadují přizpůsobení kontrolních strategií a zaměření na prevenci prostřednictvím zvláštních zmírňujících opatření a cílených opatření k odhalování budoucích nesrovnalostí a podvodů; vyzývá všechny členské státy, aby zachovaly vysokou úroveň kontroly a monitorování mimořádných výdajů, zejména v souvislosti s naléhavými postupy; připomíná, že je důležité dokončit přechod na postupy elektronického zadávání veřejných zakázek;

6. je toho názoru, že zkušenosti získané během šíření onemocnění COVID-19 vyžadují zvláštní pozornost v rámci následného hodnocení VFR na období 2014–2020; žádá Komisi, aby do těchto hodnocení řádně začlenila aspekty související s posuzováním rizik, řízením rizik a zmírňujícími opatřeními v souvislosti s nesrovnalostmi a podvody, a to jako součást komplexní analýzy účinnosti, účelnosti, soudržnosti, relevance a přidané hodnoty EU a jako ponaučení pro budoucí koncepci a provádění; je toho názoru, že následné hodnocení VFR by mělo být uzavřeno nejpozději před hodnocením VFR na období 2021–2027 v polovině období s cílem poučit se z minulosti a lépe se připravit na budoucnost tím, že bude možné využít vyvozené závěry / získané poznatky ke zlepšení VFR na období 2021–2027; žádá Komisi, aby v následném hodnocení VFR na období 2014–2020 prozkoumala, zda VFR na období 2014–2020 dosáhl svých cílů, jak výdaje programů přispěly k cílům EU a členských států a jak byly finanční prostředky EU v tomto období postiženy podvody a korupcí;

7. připomíná, že nový víceletý finanční rámec (VFR) na období 2021–2027 spolu s plánem na podporu oživení NextGenerationEU poskytuje EU bezprecedentní finanční prostředky ve výši 1,8 bilionu EUR; zdůrazňuje, že je rovněž zapotřebí nebývalé úrovně pozornosti a kontroly, aby bylo zaručeno, že tyto fondy budou schopny co nejlépe přispět ke společným cílům Unie;

8. zdůrazňuje potřebu naprosté transparentnosti při účtování převodů a půjček poskytovaných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a vyzývá Komisi, aby zajistila, že Parlament bude mít plný přístup k informacím;

Odhalené nesrovnalosti podvodného i nepodvodného charakteru

9. konstatuje, že celkový počet nesrovnalostí podvodného a nepodvodného charakteru, které byly oznámeny v roce v roce 2020, činil 11 755 případů v hodnotě přibližně 1,46 miliardy EUR; bere na vědomí nový přístup VFR na období 2021–2027, který se zaměřuje na přidanou hodnotu EU;

10. konstatuje, že počet zjištěných nesrovnalostí, u nichž byl nahlášen podvodný charakter, ukazuje na úroveň odhalování a schopnost členských států a Unie zachycovat potenciální podvody, a připomíná, že se nejedná o přímý ukazatel úrovně podvodů poškozujících rozpočet Unie nebo konkrétního členského státu; konstatuje, že odhalení a oznámení nesrovnalostí znamená, že byla přijata nápravná opatření na ochranu finančních zájmů Unie a že bylo v případě potřeby zahájeno trestní řízení;

11. bere na vědomí počet nesrovnalostí podvodného charakteru oznámených v roce 2020 (1 056 případů) a jejich související finanční hodnotu (přibližně 374 milionů EUR); bere na vědomí, že počet odhalených nesrovnalostí podvodného charakteru se v jednotlivých členských státech značně liší; připomíná, že tyto údaje dokládají výsledky úsilí členských států v boji proti podvodům a jiným protiprávním činnostem a neměly by být vykládány jako ukazatel míry podvodů v členských státech; vyjadřuje znepokojení nad rozdílnými trestněprávními přístupy členských států k ochraně rozpočtu EU; vyzývá Komisi, aby se těmito rozdíly mezi postupy členských států zabývala a zvážila zavedení nových harmonizačních opatření;

Čtvrtek 7. července 2022

12. konstatuje, že počet oznámených případů v roce 2020 ve srovnání s pětiletým průměrem (2016–2020) se snížil u nesrovnalostí podvodného i nepodvodného charakteru týkajících se příjmů EU a že související finanční hodnota se zvýšila u nesrovnalostí podvodného charakteru, ale u nesrovnalostí nepodvodného charakteru se snížila;
13. bere na vědomí skutečnost, že počet nesrovnalostí nepodvodného charakteru zaznamenaných v roce 2020 (10 699 případů, z toho 6 696 případů se týkalo výdajů) byl nižší než v předchozích letech a že pokles odhalování a vykazování v některých oblastech výdajů nelze snadno vysvětlit a vyvolává obavy; konstatuje, že celková související finanční hodnota těchto případů činí přibližně 1,09 miliardy EUR;
14. zdůrazňuje, že pokles celkového počtu oznámených nesrovnalostí nelze sám o sobě považovat za známku pozitivního nebo negativního vývoje, ale že by měl být vnímán v souvislosti s nově se objevujícími výzvami a novými způsoby řízení a vynakládání finančních prostředků EU;
15. konstatuje, že podvody jsou pro organizované zločinecké skupiny stále přitažlivější⁽¹⁷⁾; vyjadřuje politování nad tím, že mnoho členských států nemá zvláštní právní předpisy pro účinný boj proti organizované trestné činnosti, včetně činnosti mafiánského typu, která neustále narůstá, zejména pokud jde o přeshraniční činnosti;
16. je toho názoru, že trestné činy spáchané vládními úředníky značně ovlivňují nebo mohou ovlivnit finanční zájmy EU, a proto je v členských státech zapotřebí komplexní a účinný protikorupční rámec;

Příjmy – podvody týkající se vlastních zdrojů

17. konstatuje, že v roce 2020 bylo jako podvody související s příjmy nahlášeno 451 nesrovnalostí, což je o 9 % méně než průměrný počet každoročně hlášených případů za období 2016–2020; dále konstatuje, že objem odhadovaných a zjištěných tradičních vlastních příjmů, které byly v roce 2020 těmito nesrovnalostmi dotčeny (108 milionů EUR), je o 6 % vyšší než průměrný objem těchto odhadovaných a zjištěných tradičních vlastních příjmů za každý rok v období 2016–2020; konstatuje, že většina případů oznámených v roce 2020 jako podvodné či nepodvodné, které mají dopad na příjmy EU, souvisí s podhodnocováním, nesprávnou klasifikací/ chybným popisem zboží nebo pašováním; dále konstatuje, že nejúspěšnější metodou odhalování podvodů byly inspekce prováděné vnitrostátními útvary pro boj proti podvodům a že při odhalování podvodných daňových úniků předčily kontroly po propuštění zboží i kontroly při jeho propouštění;
18. poukazuje na to, že v roce 2020 bylo odhaleno a nahlášeno 4 003 nesrovnalostí nepodvodného charakteru, což je o 9 % méně než průměrný počet vykázaný každý rok v letech 2016–2020, a že celkový objem odhadovaných a zjištěných tradičních vlastních příjmů (382 milionů EUR) byl o 8 % nižší než průměrný objem odhadovaných a zjištěných tradičních vlastních příjmů za každý rok v období 2016–2020;
19. konstatuje, že podle zprávy o výpadcích příjmů z DPH za rok 2021 v roce 2019 klesl výpadek příjmů z DPH v EU v nominálním vyjádření na 134 miliard EUR (snížení o téměř 6,6 miliardy EUR oproti roku 2018); dále konstatuje, že studie poskytuje rychlé odhady na rok 2020 pouze pro 18 členských států, a to kvůli významným změnám daňových režimů a struktur ekonomik v důsledku vypuknutí pandemie, takže ještě není možné posoudit, zda se v roce 2020 výpadek příjmů z DPH v celé EU snížil nebo naopak; konstatuje, že ekonometrické analýzy potvrdily, že výpadek příjmů z DPH je ovlivněn skupinou faktorů, z nichž se v rámci kontroly daňových správ ukázalo, že největší statistický význam při vysvětlování výše výpadku příjmů z DPH má podíl výdajů na IT a uplatňování dodatečných informačních povinností pro daňové poplatníky;
20. na základě rozdílů v roční míře odhalení dochází k závěru, že ne všechny celní orgány v členských státech byly pandemií COVID-19 postiženy stejně;
21. vyzývá členské státy, aby posoudily rizika a nedostatky svých vnitrostátních strategií celních kontrol s cílem zlepšit flexibilitu celních kontrol a snížit potenciální dopad neočekávaných budoucích událostí; vyzývá Komisi, aby členským státům pomohla zajistit provádění jednotných kontrol v rámci EU;

⁽¹⁷⁾ Sdělení Komise ze dne 14. dubna 2021 o strategii EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025 (COM(2021)0170).

Čtvrtek 7. července 2022

22. konstatuje, že zbožím nejvíce postiženým podvody a nesrovnalostmi z hlediska počtu případů a peněžní hodnoty byla v roce 2020 obuv, textil, vozidla a elektrické stroje a zařízení a že většina případů souvisela s jeho podhodnocováním, nesprávnou klasifikací / chybným popisem zboží nebo pašováním;

23. bere na vědomí stanovisko generálního advokáta ze dne 9. září 2021 týkající se řízení Soudního dvora Evropské unie (SDEU) proti Spojenému království z důvodu údajného podvodu s podhodnocováním textilních výrobků a obuvi dovážených z Číny přes Spojené království, a to na základě vyšetřování úřadu OLAF a řízení vlastních zdrojů prováděného Komisí; bere na vědomí rozsudek Soudního dvora ze dne 8. března 2022, v němž se uvádí, že Spojené království nesplnilo své povinnosti tím, že neuplatnilo účinná opatření celní kontroly a neposkytlo Komisi správnou výši tradičních vlastních zdrojů v souvislosti s dotčeným dovozem;

24. konstatuje, že SDEU částečně zamítl výpočet Komise z důvodu značné nejistoty ohledně přesnosti částek vlastních zdrojů požadovaných Komisí a že Komise nestanovila plné částky právně dostačujícím způsobem; bere na vědomí, že SDEU schválil metodu, kterou Komise použila pro odhad výše ztrát tradičních vlastních zdrojů za část doby trvání protiprávního jednání, a uvedl, že je na Komisi, aby přepočítala ztráty vlastních zdrojů EU, které jsou stále splatné; vyzývá Komisi, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria vysvětlila, v čem chyby ve výpočtu spočívaly a jak hodlá chybu ve výpočtu ztrát právně dostačujícím způsobem napravit, a aby informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o výsledku nových výpočtů;

25. konstatuje, že v posledních pěti letech roční míra zpětného získání prostředků oscilovala mezi 52 % a 71 % a že míra zpětného získání prostředků v případech oznámených v roce 2020 činí v současnosti 71 %; konstatuje však, že rozdílná míra zpětného získání prostředků v jednotlivých členských státech vyplývá z faktorů, jako je typ podvodu nebo nesrovnalosti nebo kategorie dlužníka; konstatuje, že v roce 2020 zůstala Čína zemí, z níž pocházelo nejvíce zboží postiženého nesrovnalostmi podvodného i nepodvodného charakteru;

Podvody týkající se výdajů

26. konstatuje, že v roce 2020 byl podvodný charakter nahlášen u 605 nesrovnalostí souvisejících s výdaji, s příslušnou finanční hodnotou ve výši 266 milionů EUR;

27. konstatuje, že počet nesrovnalostí souvisejících s výdaji, které byly v roce 2020 nahlášený jako nesrovnalosti nepodvodného charakteru, činil 6 696;

28. konstatuje, že zpráva o ochraně finančních zájmů zmiňuje význam transparentnosti, pokud jde o využívání veřejných prostředků, neboť představuje odrazující prvek a zapojuje občanskou společnost do zvyšování důvěry; vyzývá Komisi, aby usilovala o zvýšení transparentnosti příjemců finančních prostředků EU, včetně dodavatelů, subdodavatelů a skutečných majitelů; vyzývá členské státy, aby rovněž posílily transparentnost při využívání finančních prostředků EU, zejména při zadávání zakázek v mimořádných situacích, neboť osm členských států uvedlo, že tak dosud neučinily;

29. konstatuje, že v období 2016–2020 se odhalování podvodů v rámci společné zemědělské politiky (SZP) týkalo malého počtu členských států, což neodpovídalo výši plateb těmto členským státům z rozpočtu SZP; dále konstatuje, že součástí většiny nesrovnalostí podvodného charakteru týkajících se podpory zemědělství bylo používání padělaných dokumentů nebo nepravdivých žádostí o podporu a že jejich počet zůstal do značné míry stabilní; dále konstatuje, že v rámci plateb, které obdržely členské státy, byla část rozpočtu určená na rozvoj venkova zasažena podvody více než podpora zemědělství, s výjimkou tržních opatření, u nichž byl výskyt podvodů vyšší než u rozvoje venkova; konstatuje, že pokud jde o rozvoj venkova, bylo padělání dokumentů hlavním podvodným postupem; zdůrazňuje, že je třeba provést další šetření a zavést další vhodná opatření proti využívání finančních prostředků EU na činnosti související se zemědělstvím ze strany společností, které nedodržují pracovníprávní předpisy nebo základní práva pracovníků, jak dokládá situace pracovníků v zemědělství, zejména během pandemie COVID-19; je znepokojen skutečností, že podávání zpráv o podvodech týkajících se rozvoje venkova v období 2014–2020 mělo pomalý začátek, což by mohlo naznačovat nedostatečné úsilí členských států EU při odhalování podvodů;

Čtvrtek 7. července 2022

30. konstatuje, že mezi lety 2016 a 2020 se zvýšil počet oznámených nesrovnalostí, které se týkaly Fondu soudržnosti, Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a rybářských fondů v programovém období 2014–2020; zdůrazňuje však, že u všech fondů, a zejména u Evropského fondu pro regionální rozvoj, pokud jde o nesrovnalosti nepodvodného charakteru, bylo toto zvýšení pouze omezené, což poukazuje na výjimečný pokles počtu zjištěných nesrovnalostí (a souvisejících finančních částek) ve srovnání s předchozím programovým obdobím; dále konstatuje, že v souvislosti s programovým obdobím 2007–2013 se v souladu s prováděcím cyklem snížil počet nesrovnalostí podvodného i nepodvodného charakteru u Fondu soudržnosti, Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a rybářských fondů; konstatuje, že mezi programovými obdobími se změnila řada prováděcích pravidel;

31. je toho názoru, že společnosti a organizace, které do svých vlastnických struktur zapojují offshorové společnosti a organizace, by měly být vyloučeny z využívání finančních prostředků EU;

32. zdůrazňuje, že při vykazování výdajů je důležité uplatňovat naprostou transparentnost, zejména pokud jde o činnosti v oblasti infrastruktury, jež jsou přímo financovány z prostředků EU nebo prostřednictvím jejich finančních nástrojů; vyzývá Komisi, aby u spolufinancovaných projektů zajistila plný přístup evropských občanů k informacím;

Vnější rozměr ochrany finančních zájmů EU

33. je toho názoru, že orgány a instituce EU by měly klást větší důraz na finanční prostředky vynaložené v zemích mimo EU s cílem ověřit, zda jsou tyto prostředky vynakládány v souladu s pravidly a bez zapojení do podvodů nebo korupce, a potvrdit, že přispívají k cílům rozvojové a vnější politiky Unie; doporučuje pozastavit rozpočtovou podporu v zemích mimo EU, ve kterých orgány zjevně nepřijímají skutečná opatření proti bující korupci, a zároveň zajistit, aby se pomoc dostala k civilnímu obyvatelstvu alternativními cestami;

34. konstatuje, že do konce roku 2020 byly výdaje EU na rozvojovou spolupráci rozloženy do několika fondů a že nový nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) konsoliduje všechny dřívější možnosti financování do jednoho nástroje jako součásti ročního rozpočtu i VFR na období 2021–2027; poukazuje na to, že nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci má na období 2021–2027 celkový přiděl finančních prostředků ve výši 79,5 miliardy EUR; doporučuje posílit zavádění protikorupčního přístupu do všech nástrojů vnější činnosti EU, včetně NDICI, nástroje předvstupní pomoci (NPP) a svěřenských fondů EU; požaduje udělení větší priority v předvstupních jednáních boji proti korupci a zavedení souboru kritérií se silným rámcem podmíněnosti a zaměřením na budování kapacit, jako jsou specializované protikorupční orgány;

35. vyjadřuje politování nad tím, že podle zvláštní zprávy Evropského účetního dvora č. 01/2022 měla finanční podpora ve výši 700 milionů EUR na zlepšení právního státu v zemích západního Balkánu, kterou EU poskytla v letech 2014 až 2020, jen malý dopad na základní reformy; vyzývá Komisi, aby vyslala jasné signály těm kandidátským zemím, v nichž silná nevole vůči normám právního státu ohrožuje nebo zdržuje jejich přistoupení k EU;

36. požaduje, aby byl do všech obchodních a investičních dohod mezi EU a třetími zeměmi zahrnut pevný a závazný rámec podmíněnosti s ustanoveními o transparentnosti a závaznými a vymahatelnými protikorupčními doložkami; doporučuje, aby v krajním případě, dojde-li k závažnému korupčnímu jednání, EU uložila sankce nebo pozastavila dohody;

37. vyzývá k monitorování korupčních rizik spojených s rozsáhlými stavebními a investičními projekty autoritářských zemí mimo EU prováděnými v členských státech, a k tomu, aby bylo zvláště dbáno na transparentnost těchto projektů, které často budí obavy ohledně netransparentního financování nebo fiskálních rizik;

38. domnívá se, že Parlament by měl být plně zapojen do vynakládání všech grantů, půjček a další finanční pomoci, kterou EU poskytuje Ukrajině;

Čtvrtek 7. července 2022

Digitalizace ve službách ochrany finančních zájmů EU

39. vyzývá k větší míře digitalizace, interoperability srovnatelných datových systémů a harmonizace podávání zpráv, monitorování a auditu v EU; vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnost využití umělé inteligence ve službách ochrany finančních zájmů EU, a za tímto účelem znovu vyzývá Komisi a členské státy, aby harmonizovaly definice s cílem získat srovnatelné údaje v celé EU; je toho názoru, že všechny orgány EU působící v oblasti ochrany finančních zájmů EU, včetně úřadu OLAF, Úřadu evropského veřejného žalobce, Eurojustu, Europolu a Evropského účetního dvora, by měly mít přímý a včasný přístup k datovým systémům, jako jsou ARACHNE a systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (EDES);

40. domnívá se, že používání nástroje pro hodnocení rizik ARACHNE ve VFR na období 2021–2027 a v plánu na podporu oživení NextGenerationEU, zejména s ohledem na provádění Nástroje pro oživení a odolnost, by se co nejdříve mělo stát povinným; navrhuje, aby byl nástroj ARACHNE označen za jeden z hlavních nástrojů pro vnitrostátní strategie boje proti podvodům, které mají členské státy přijmout pro lepší začlenění struktury boje proti podvodům; upomíná na připomínky, které Parlament uvedl ve svém usnesení ze dne 24. listopadu 2021 ⁽¹⁸⁾ o revizi finančního nařízení, a znovu opakuje svou naléhavou výzvu Komisi, aby zavedla celounijní povinný, integrovaný a interoperabilní systém, který bude mimo jiné vycházet ze stávajících nástrojů, jako je ARACHNE a EDES; připomíná, že tento systém musí obsahovat informace o všech projektech spolufinancovaných EU, příjemcích a skutečných majitelích a umožňovat agregování všech jednotlivých částek týkajících se stejného příjemce nebo skutečného majitele; vyzývá dále Komisi, aby posoudila důvody, které členským státům brání v plném přijetí a využívání nástroje ARACHNE, a aby o tom informovala Parlament; domnívá se, že pokud by byl systém uživatelsky vstřícnější, mohlo by to povzbudit vnitrostátní orgány k tomu, aby jej přijaly a používaly;

41. naléhavě vyzývá Komisi, aby rozšířila oblast působnosti systému EDES tak, aby zahrnovala i prostředky v rámci sdíleného řízení v souvislosti s revizí finančního nařízení ⁽¹⁹⁾;

42. vyzývá Komisi, aby i nadále poskytovala členským státům úplné informace o přímých výdajích, například prostřednictvím systému finanční transparentnosti, zejména v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, což také pomůže zabránit dvojímu financování;

Strategie Komise proti podvodům (2019)

43. konstatuje, že do června 2021 byly provedeny dvě třetiny opatření v rámci Strategie Komise proti podvodům z roku 2019, zatímco provádění zbývajících třetiny opatření stále probíhalo; žádá Komisi, aby informovala o provádění zbývajících opatření; dále konstatuje, že bylo dosaženo značného pokroku v řadě opatření zaměřených na posílení koordinace a spolupráce mezi útvary Komise a na vybavení Komise účinnějším systémem dohledu namířeným proti podvodům; konstatuje, že monitorování opatření přijatých v návaznosti na doporučení úřadu OLAF bylo v roce 2020 účinnější, přičemž bylo zhodnoceno přibližně 1 400 finančních doporučení vydaných v období od ledna 2012 do června 2019;

44. je si vědom toho, že nová Strategie Komise proti podvodům (CAFS) přijatá v roce 2019 požadovala posílenou strategickou analýzu údajů týkajících se podvodů a určení relevantních a spolehlivých ukazatelů pro úspěšný boj proti podvodům; připomíná závěry zvláštní zprávy Evropského účetního dvora č. 01/2019 nazvané „Boj proti podvodům ve výdajích prostředků EU: je nutné přijmout opatření“, která poukazuje na to, že Komise nemá k dispozici komplexní a srovnatelné údaje o míře odhalených podvodů ve výdajích EU;

45. vyjadřuje politování nad tím, že v prvních letech provádění CAFS byla členským státům poskytnuta malá podpora, jak upozornily i některé delegace během diskusí v Radě; opakuje, že komplexní a srovnatelné údaje o rozsahu, povaze a příčinách podvodů mají zásadní význam pro to, aby vyšetřovací úkony úřadu OLAF a – od zahájení jeho operativních

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 224, 8.6.2022, s. 37.

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

Čtvrtek 7. července 2022

činností – Úřadu evropského veřejného žalobce byly ještě smysluplnější; připomíná, že členské státy mají primární odpovědnost za spravování přibližně 80 % výdajového rozpočtu a za vybírání téměř všech příjmů; zdůrazňuje proto důležitou úlohu, kterou hrají členské státy při ochraně finančních zájmů EU, přičemž klíčovou úlohu hrají vnitrostátní strategie boje proti podvodům, jejichž zřízení by mělo být ve všech členských státech prioritou;

46. zdůrazňuje, že systém výměny informací mezi příslušnými orgány by usnadnil křížovou kontrolu účetních záznamů týkajících se transakcí mezi dvěma či více členskými státy, která by bránila přeshraničním podvodům v oblasti strukturálních a investičních fondů, čímž by byl zajištěn průřezový a komplexní přístup k ochraně finančních zájmů členských států;

Na úrovni členských států: vnitrostátní strategie boje proti podvodům a koordinační služby pro boj proti podvodům (AFCOS)

47. se znepokojením konstatuje, že do konce roku 2020 oznámilo pouze 14 členských států, že přijaly vnitrostátní strategii boje proti podvodům, což znamená nárůst oproti 10 v roce 2019, přičemž pět dalších zvažuje přijetí nebo přípravu této strategie; konstatuje však, že tyto strategie se liší co do rozsahu a hloubky a že některé je třeba aktualizovat; je dále znepokojen tím, že osm členských států dosud nezačalo pracovat na vytvoření svých vnitrostátních strategií boje proti podvodům; vyzývá k tomu, aby vnitrostátní strategii boje proti podvodům přijalo více členských států a aby o tom uvědomily Komisi; vyzývá Komisi, aby členským státům poskytla konkrétní podporu a poradenství prostřednictvím pokynů pro vypracování vnitrostátní strategie boje proti podvodům a poradenských služeb pro zřízení a fungování služeb AFCOS, a opakuje svou výzvu k provedení analýzy přijatých vnitrostátních strategií boje proti podvodům a důvodů, proč některé členské státy vnitrostátní strategii boje proti podvodům nepřijaly;

48. zdůrazňuje význam lépe koordinovaného a uceleného úsilí členských států v oblasti boje proti podvodům, přičemž vnitrostátní strategie boje proti podvodům je třeba aktualizovat, aby bylo možné čelit novým rizikům, která představují zvýšené částky finančních prostředků EU, včetně nového VFR na období 2021–2027 a nástroje Next Generation EU, a pandemie COVID-19; vyzývá Komisi, aby posoudila vnitrostátní strategie boje proti podvodům, které byly přijaty, aby přezkoumala, proč členské státy zaostávají v jejich přijímání, a aby vyvinula tlak na zbývajících členských státech, aby pokročily s jejich přijímáním;

49. připomíná, že služby AFCOS by měly usnadňovat účinnou spolupráci a sdílení informací s úřadem OLAF; vyjadřuje však politování nad tím, že pouze některé členské státy účinně koordinují boj proti podvodům a korupci poškozující finanční zájmy EU;

50. vyzdvihuje úřad OLAF za jeho neocenitelný přínos k ochraně finančních zájmů EU; zdůrazňuje, že úřad OLAF má chronický nedostatek zaměstnanců a chybí mu finanční zdroje;

OLAF a Úřad evropského veřejného žalobce

51. vítá revidované nařízení o úřadu OLAF, které bylo přijato v prosinci 2020 a vstoupilo v platnost dne 17. ledna 2021 a které vylepšuje vyšetřovací nástroje umožňující bojovat proti podvodům poškozujícím rozpočet EU, stanoví jasnější pravidla a upravuje spolupráci mezi Úřadem evropského veřejného žalobce a úřadem OLAF; bere na vědomí vnitřní reorganizaci úřadu OLAF, která proběhla v červnu 2020; žádá Úřad evropského veřejného žalobce a úřad OLAF, aby zabránily vzájemnému překrývání práce a zpožděním v řízeních; je toho názoru, že úřad OLAF a Úřad evropského veřejného žalobce by se měly vzájemně doplňovat a svá vyšetřování zaměřit na oblasti, v nichž druhá instituce nemá žádné pravomoci;

52. zdůrazňuje, že je důležité, aby úřad OLAF při svých vyšetřováních dodržoval nejprísnejší normy a plně dodržoval všechny požadavky v oblasti právního státu;

53. vítá skutečnost, že článek 9a revidovaného nařízení o úřadu OLAF předpokládá, že vznikne funkce kontrolora procesních záruk, který bude mít na starost monitorování toho, jak úřad OLAF dodržuje procesní záruky a jak vyřizuje stížnosti dotčených osob; konstatuje, že kontrolor procesních záruk dosud nebyl jmenován; je velmi znepokojen stížnostmi osob dotčených vyšetřováním úřadu OLAF ohledně porušování jejich práv, které ohrozilo jejich schopnost bránit se proti obviněním, která proti nim byla vznesena; vyzývá úřad OLAF a kontrolora procesních záruk, aby zajistili plné dodržování procesních práv dotčených osob;

Čtvrtek 7. července 2022

54. je znepokojen snížením míry obžalob podaných v případech předložených úřadem OLAF členskými státy z 53 % v období 2007–2014 na 37 % v období 2016–2020; vyzývá orgány členských států, aby s úřadem OLAF úzce spolupracovaly a pečlivě přezkoumaly předané zprávy o vyšetřování a soudní doporučení a aby ve všech případech, kdy je to nezbytné, zahájily trestní řízení s cílem zajistit, aby byly zneužití finanční prostředky EU získány zpět; vyzývá úřad OLAF, aby přezkoumal svou předchozí analýzu důvodů nízké míry obžalob a aby se řídil doporučeními dozorcího výboru uvedenými v jeho stanovisku č. 1/2021, jako je přezkum stávajícího systému monitorovacích postupů a včasější spolupráce s vnitrostátními soudními orgány; vyzývá úřad OLAF, aby pravidelně sledoval opatření přijatá v návaznosti na jeho soudní doporučení a aby údaje o nich přidal do své výroční zprávy;

55. je toho názoru, že úřad OLAF by měl rovněž sledovat opatření přijatá v návaznosti na jeho finanční doporučení, aby je mohl porovnat s částkami, které Komise na konci řízení získá zpět, a měl by přispívat k celkovému monitorování zpětného získávání finančních prostředků;

56. konstatuje, že úřad OLAF zavedl program Hercule III s cílem posílit operační kapacitu vnitrostátních a regionálních orgánů pro boj proti podvodům v oblasti odborné přípravy a podpory IT do roku 2020; konstatuje, že posouzení programu Hercule III bylo dokončeno na konci roku 2021 a že se dospělo k závěru, že program je vysoce relevantní a účinný z hlediska ochrany finančních zájmů EU, neboť úspěšně splnil své obecné, specifické a operační cíle; konstatuje, že program Hercule III byl na dobu trvání VFR na období 2021–2027 nahrazen programem EU pro boj proti podvodům;

57. uznává zásadu důvěrnosti vyšetřování úřadu OLAF; je však toho názoru, že existuje zastřešující veřejný zájem a že občané EU mají rovněž právo na přístup ke zprávám a doporučením týkajícím se uzavřených vyšetřování provedených úřadem OLAF a následných vnitrostátních řízení, jak uznal SDEU ve věci T-517/19; žádá proto úřad OLAF, aby vytvořil mechanismus pro zveřejňování zpráv a doporučení, pro něž již neexistuje legitimní důvod pro zachování zásady důvěrnosti;

58. bere na vědomí pracovní ujednání o rámcové spolupráci mezi úřadem EPPO a Evropským účetním dvorem podepsané dne 3. září 2021; dále bere na vědomí správní ujednání podepsaná v roce 2019 mezi úřadem OLAF a Evropským účetním dvorem;

59. vítá skutečnost, že Úřad evropského veřejného žalobce zahájil dne 1. června 2021 svou činnost; vítá jeho první výroční zprávu; vítá skutečnost, že od zahájení své činnosti zahájil Úřad evropského veřejného žalobce 576 vyšetřování a že požádal o zabavení 1 54,3 milionu EUR, z čehož bylo schváleno zabavení 147 milionů EUR; je znepokojen odhadem Úřadu evropského veřejného žalobce, že celkové škody způsobené podvody a korupcí činí 5,4 miliardy EUR; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že se na činnosti Úřadu evropského veřejného žalobce nepodílí pět členských států – Polsko, Maďarsko (dva největší příjemci finančních prostředků EU), Švédsko, Dánsko a Irsko; vyzývá tyto členské státy, aby se co nejdříve k Úřadu evropského veřejného žalobce připojily; je znepokojen tím, že Polsko odmítá jakoukoli spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce, přičemž z neúčastněných zemí na něj připadá nejvyšší počet vyšetřování, která se týkají jeho občanů; naléhavě vyzývá neúčastněné členské státy, aby podepsaly dohody o spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce; je toho názoru, že neschopnost členských států spolupracovat s Úřadem evropského veřejného žalobce má přímý dopad na ochranu finančních zájmů EU; vyzývá Komisi, aby motivovala k účasti v Úřadu evropského veřejného žalobce pozitivními opatřeními;

60. vítá společné úsilí úřadu OLAF a Europolu v oblasti posouzení hrozeb a zranitelných míst Nástroje pro oživení a odolnost; vítá pracovní ujednání mezi úřadem EPPO a Europolem, které vstoupilo v platnost dne 9. října 2020, a dohodu mezi Europolem a Úřadem evropského veřejného žalobce, která vstoupila v platnost dne 19. ledna 2021;

61. zdůrazňuje úlohu Úřadu evropského veřejného žalobce v nové infrastruktuře pro boj proti podvodům; dále bere na vědomí pracovní ujednání dohodnutá mezi Úřadem evropského veřejného žalobce a úřadem OLAF v roce 2020 a podepsaná v červenci 2021, zejména pokud jde o výměnu informací, správu případů a operativní spolupráci;

Čtvrtek 7. července 2022

62. bere na vědomí, že v červenci 2020 Rada jmenovala 22 evropských žalobců; připomíná, že Úřad evropského veřejného žalobce má úzce spolupracovat s vnitrostátními donucovacími orgány a že vykonává funkci žalobce u příslušných soudů zúčastněných členských států a zároveň úzce spolupracuje s agenturami a institucemi EU, jako jsou Eurojust, Europol a OLAF; konstatuje, že tato jedinečná pozice má umožnit Úřadu evropského veřejného žalobce čerpat ze stávajících zkušeností a osvědčených postupů na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU; očekává, že Komise řádně zváží přehodnocení personálních potřeb Úřadu evropského veřejného žalobce na základě jeho pracovního vytížení a provede potřebné finanční úpravy, které zaručí jeho provozní účinnost a efektivnost;

63. bere na vědomí připomínky a úvahy evropského nejvyššího žalobce ohledně potřeby změnit nařízení o Úřadu evropského veřejného žalobce; vyzývá Komisi, aby se zapojila do diskuse s Úřadem evropského veřejného žalobce s cílem určit potřebná zlepšení, která posílí jeho operativní účinnost; žádá Komisi, aby Parlamentu podala zprávu v souladu s čl. 119 odst. 1 nařízení o Úřadu evropského veřejného žalobce;

64. zdůrazňuje, že je třeba vytvořit funkci evropského žalobce pro životní prostředí rozšířením mandátu Úřadu evropského veřejného žalobce v souladu s čl. 86 odst. 4 Smlouvy o fungování EU s cílem zlepšit uplatňování a prosazování právních předpisů EU na ochranu životního prostředí, bojovat proti závažným trestným činům, které poškozují životní prostředí a mají přeshraniční dosah, a chránit rozpočet EU; trvá na tom, že je třeba zvýšit rozpočet a počet zaměstnanců Úřadu evropského veřejného žalobce, aby se zajistilo, že bude schopen účinně plnit svou úlohu ve všech oblastech své působnosti;

65. bere na vědomí úlohu služeb AFCOS při koordinaci legislativních, správních a vyšetřovacích povinností a činností na úrovni členských států v souvislosti s ochranou finančních zájmů EU a při zajišťování spolupráce s úřadem OLAF;

66. vítá operaci Sentinel, kterou zahájil Europol a jejímž cílem je zaměřit se na proaktivní sdílení zpravodajských informací, výměnu informací a podporu koordinace operací zaměřených na boj proti podvodům s finančními prostředky EU na podporu oživení po pandemii COVID-19, neboť cílem této operace je zmapovat zranitelná místa ve vnitrostátních systémech pro přidělování finančních prostředků, odhalit podvodné systémy používané k cíleným útokům na systém přidělování finančních prostředků a podpořit vyšetřování s vysokou prioritou zaměřená na cíle vysoké hodnoty; vítá zapojení Úřadů evropského veřejného žalobce, OLAF a 21 členských států EU; je znepokojen skutečností, že členské státy, které jsou hlavními příjemci prostředků z fondů soudržnosti, mimo jiné Polsko, Maďarsko a Bulharsko, se této operace neúčastní; vyzývá všechny členské státy, aby se k operaci připojily; dále vyzývá členské státy, aby úzce spolupracovaly mezi sebou a s orgány EU s cílem umožnit přijetí opatření proti podvodům, které se týkají několika zemí najednou;

67. vyzývá úřad OLAF, Úřad evropského veřejného žalobce, Europol, služby AFCOS určené vnitrostátními právními předpisy a ostatní odpovědné agentury EU a vnitrostátní agentury, aby i nadále posilovaly výměnu informací, recipročně podporovaly a zajišťovaly doplňkovost svých operativních činností, jak bylo dohodnuto v uzavřených pracovních ujednáních a předpisech; zdůrazňuje, že stávající komplexní struktura boje proti podvodům vyžaduje úzkou spolupráci mezi různými aktéry na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni; zdůrazňuje, že je třeba vyvinout větší úsilí s cílem předcházet podvodům, korupci a jiným nezákonným činnostem a bojovat proti nim, včetně užší spolupráce s vnitrostátními orgány, mezi členskými státy a na úrovni EU;

Právní stát a boj proti korupci

68. vítá přijetí nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie; opětovně uvádí, že vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2021, a že je proto od té doby použitelné; vítá rozsudky SDEU ze dne 16. února 2022 ve věci žalob podaných Maďarskem a Polskem proti mechanismu podmíněnosti dodržováním zásad právního státu a jeho závěry, které potvrzují, že EU má v členských státech skutečně pravomoc v oblasti právního státu a že mechanismus podmíněnosti dodržováním zásad právního státu je zcela v souladu s právem EU;

69. je toho názoru, že je nejvyšší čas, aby Komise plnila své povinnosti „strážkyně Smluv“ a aby řešila pokračující porušování zásad právního státu v několika členských státech, zejména v Polsku a Maďarsku, vzhledem k tomu, že toto porušování vážně ohrožuje finanční zájmy Unie, neboť dodržování těchto zásad je předpokladem řádného finančního řízení obecně a účinného a účelného řízení finančních prostředků EU; vítá oznámení Komise, že uplatní mechanismus podmíněnosti dodržováním zásad právního státu zasláním písemného oznámení podle čl. 6 odst. 1 nařízení (EU, Euratom)

Čtvrtek 7. července 2022

2020/2092 Maďarsku; je toho názoru, že právní stát je univerzální pojem a že Komise by měla zvážit uplatnění mechanismu podmíněnosti dodržováním zásad právního státu bez výjimky vůči všem členským státům, které nedodržují zásady právního státu; varuje, že nabrané zpoždění může mít již teď škodlivý dopad na finanční zájmy EU a stav právního státu v některých členských státech;

70. vyzývá Komisi, aby zohlednila usnesení Parlamentu týkající se porušování zásad právního státu polskou a maďarskou vládou; vyzývá tyto vlády, aby plně spolupracovaly s Komisí a splnily podmínky vyžadované pro uvolnění finančních prostředků; domnívá se, že pokud tyto členské státy tyto podmínky nesplní, měla by Komise dočasně a přímo spravovat finanční prostředky EU prostřednictvím místních samospráv a organizací občanské společnosti;

71. připomíná, že předpokladem pro získání přístupu k finančním prostředkům je dodržování zásad právního státu a článku 2 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), že na Nástroj pro oživení a odolnost se v plném rozsahu vztahuje mechanismus podmíněnosti dodržováním zásad právního státu a že z Nástroje pro oživení a odolnost by neměla být financována žádná opatření, která jsou v rozporu s hodnotami EU zakotvenými v článku 2 Smlouvy o EU;

72. trvá na tom, že v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nelze Polsku vyplácet žádné platby, dokud v plném rozsahu neprovede všechny příslušné rozsudky Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva a dokud jeho vnitrostátní orgány neuznají přednost práva EU;

73. naléhavě vyzývá Komisi, aby v zájmu zvýšení transparentnosti zajistila, aby byl Parlament plně informován o všech jednáních mezi Komisí a vnitrostátními orgány, a aby Parlament neprodleně informovala o veškerém relevantním vývoji;

74. připomíná, že Komise by měla využít všech nástrojů, které má k dispozici, aby zajistila dodržování hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU a přednost práva EU; zdůrazňuje, že Komise a Rada se za svou činnost politicky zodpovídají Parlamentu;

75. uznává veškeré úsilí, které vynaložily zejména členské státy sousedící s Ukrajinou při přijímání osob prchajících před válkou na Ukrajině; domnívá se, že EU má povinnost pomáhat členským státům zvládat tuto mimořádnou zátěž; připomíná však, že pokud členský stát odmítá řídit se rozsudky Soudního dvora Evropské unie a uznat přednost práva EU, není možné finanční prostředky poskytnout; zdůrazňuje, že je třeba, aby byl Parlament plně informován o všech prostředcích přidělených na tyto účely a o využívání finančních prostředků EU na pomoc ukrajinským uprchlíkům v přijímajících členských státech;

76. uznává důležitost výroční zprávy o právním státu a skutečnost, že nedílnou součástí zprávy je boj proti korupci; je však toho názoru, že tato zpráva nemůže nahradit zprávu o boji proti korupci; vítá záměr Komise zařadit do zprávy o právním státu konkrétní doporučení členským státům; je toho názoru, že by Komise měla zvážit vytvoření indexu korupce založeného na přísných a snadno uplatnitelných kritériích a že by měla zohlednit výkonnost členských států v boji proti korupci a doplnit svá zjištění do kapitoly o boji proti korupci obsažené ve zprávě o právním státu;

77. je velmi znepokojen zjištěními uvedenými ve zprávě o právním státu 2020, v níž jsou zdůrazněny obavy ohledně účinnosti vyšetřování, stíhání a rozhodování v případech korupce, včetně případů velké korupce v několika členských státech; trvá na tom, že velká korupce musí být systematicky stíhána;

78. zdůrazňuje negativní dopady korupce na práva občanů; opakuje proto své doporučení, aby se EU stala členem Skupiny států proti korupci, a to s ohledem na specifickou povahu EU, jejích orgánů a právních předpisů EU; vyzývá Komisi, aby předložila možný plán členství v rámci článku 83 Smlouvy o fungování EU a ve spojení s článkem 218 Smlouvy o fungování EU; dále znovu vyzývá Komisi, aby předložila plán na vytvoření interního mechanismu pro hodnocení korupce v orgánech EU;

79. žádá Komisi, aby investigativním novinářům zajistila řádnou právní ochranu podobnou té, která se vztahuje na oznamovatele;

Čtvrtek 7. července 2022

80. uznává, že pluralita sdělovacích prostředků a novináři hrají zásadní úlohu při ochraně finančních zájmů Unie tím, že odhalují podvody a korupci; vyzývá členské státy, aby zajistily jejich ochranu i ochranu jejich zdrojů; vybízí k rychlému přijetí a provedení směrnice o strategických žalobách proti účasti veřejnosti (směrnice proti SLAPP); vyzývá Komisi a členské státy, aby bojovaly proti jakémukoli nezákonnému používání špiónážního a hackerského softwaru, jako je Pegasus nebo Predator; je přesvědčen, že transparentnost je nejlepším způsobem, jak bojovat proti podvodům a korupci;

81. připomíná, že vyplácení přímých a nepřímých úvěrů je třeba podmínit zveřejněním daňových a účetních údajů rozčleněných podle jednotlivých zemí a zveřejněním informací o skutečném vlastnictví ze strany příjemců a finančních zprostředkovatelů zapojených do finančních operací;

82. je toho názoru, že kdykoliv je prokázán případ korupce nebo podvodu, měly by být dané finanční prostředky vráceny;

Struktura EU pro boj proti podvodům a výroční zprávy Komise

83. domnívá se, že financování EU vstoupilo přijetím plánu na podporu oživení NextGenerationEU do nové éry a že to pro strukturu EU pro boj proti podvodům znamená další výzvy; je proto pevně přesvědčen o tom, že strukturu pro boj proti podvodům je třeba dále posílit; zdůrazňuje, že úřad OLAF, Úřad evropského veřejného žalobce, Europol a Eurojust mají nedostatek zaměstnanců a chybí jim finanční zdroje; konstatuje, že Europol a Eurojust jsou obzvláště přetíženy souvislosti s jejich nově přijatými mandáty a celounijními operacemi zaměřenými na majetek pocházející z trestné činnosti v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu; připomíná Komisi a Radě, že každé euro vynaložené na monitorování a vyšetřování se vrací do rozpočtu EU;

84. vítá fórum NextGenerationEU – prosazování práva (NGEU-LEF), což je společná iniciativa vedená Europolem a Itálií, která sdružuje Europol, Úřad evropského veřejného žalobce, OLAF, Eurojust, Agenturu EU pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva a členské státy s cílem vytvořit společný postup v oblasti prevence a boje proti hrozbám ohrožujícím fondy NextGenerationEU a finanční zájmy EU;

85. podporuje výzvu Komise k uplatňování „evropské vize“ v rámci spolupráce subjektů EU a vnitrostátních orgánů a při koordinaci jejich činností; domnívá se, že je zapotřebí strukturovanější ucelený přístup, aby se zabránilo překrývání, sdílely se a vyměňovaly informace a aby se podpořila integrace několika stávajících vrstev struktury pro boj proti podvodům a bylo dosaženo většího výsledku, než je pouhý součet jejich složek;

86. vyzývá Komisi, aby prozkoumala nové možnosti, jak ze zprávy o ochraně finančních zájmů učinit komplexní analýzu vedle dalších výročních zpráv a zdrojů informací, a to posílením a podporou dialogu mezi agenturami Europol, Eurojust a Úřadem evropského veřejného žalobce a určením tendencí týkajících se nesrovnalostí podvodného i nepodvodného charakteru, odhalováním slabých míst a vyvozením užitečných poznatků na podporu přijímání opatření pro prevenci podvodů všemi zúčastněnými stranami;

87. konstatuje, že je třeba, aby Komise vypracovávala zvláštní výroční zprávu o analýze a aktuálním stavu celkové infrastruktury pro boj proti podvodům, která by mimo jiné posoudila míru interoperability aktérů EU v boji proti podvodům a zabývala se možnostmi propojení s evropskými semestry a zprávami o jednotlivých zemích, zprávou o boji proti korupci a uplatňováním mechanismu podmíněnosti dodržováním zásad právního státu;

88. zdůrazňuje, že s cílem účinně bojovat proti korupci, aby se zabránilo nezákonnému lobbování a situacím tzv. otáčivých dveří, a s cílem chránit finanční zájmy EU by Komise měla zaujmout ucelený, soudržný, systematický a důsledný přístup tím, že vypracuje lepší pravidla týkající se transparentnosti, neslučitelnosti funkcí a střetů zájmů a posílení mechanismů vnitřní kontroly; zdůrazňuje, že větší transparentnost ohledně příjemců finančních prostředků EU a členských států bude rovněž důležitá pro zvládnutí nového a náročného mezinárodního kontextu;

Čtvrtek 7. července 2022

89. připomíná neuspokojivou úroveň analýz uvedených v přílohách zprávy o ochraně finančních zájmů, pokud jde o případy střetu zájmů; vyzývá Komisi, aby se zapojila do těchto analýz v souladu s článkem 61 finančního nařízení a „Pokyny pro předcházení střetům zájmů a jejich řešení podle finančního nařízení“, vydanými dne 7. dubna 2021, ve prospěch členských států;

o

o o

90. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a členským státům.
